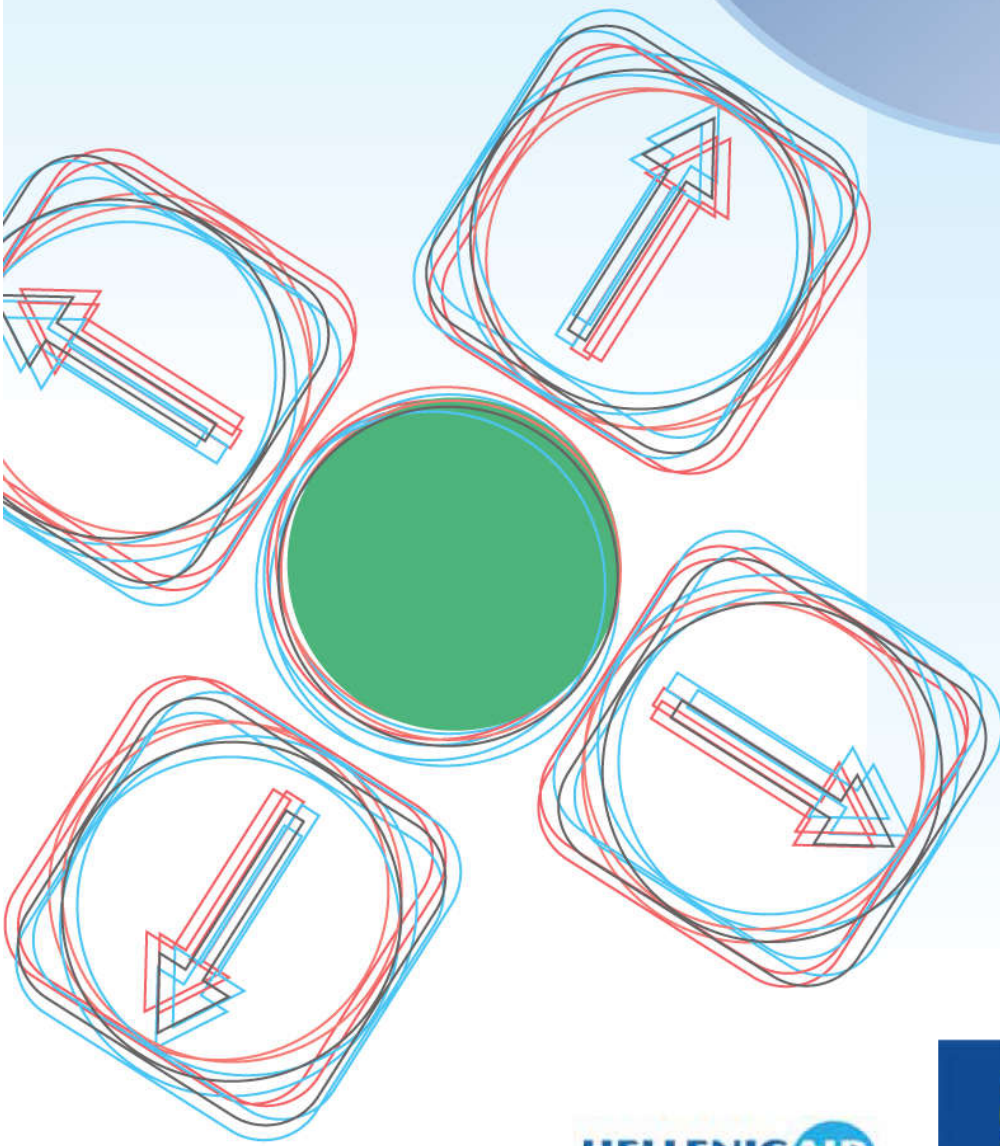

COMPASS

Ένα Εγχειρίδιο Εκπαίδευσης
στα Ανθρώπινα Δικαιώματα
για νέους/νέες

Θα ντ κτυ ος του Διαδικτύου (INTERNET)

Κάθε σημαντική τεχνολογία φέρνει μαζί της και μια πολιτική ή κοινωνική προκατάληψη.

Θεματικές ενότητες	MME, Παγκοσμιοποίηση, Γενικά Ανθρώπινα Δικαιώματα
Πολυπλοκότητα	Επίπεδο 4
Μέγεθος Ομάδας	8-50
Διάρκεια	180 λεπτά
Επισκόπηση της δραστηριότητας	Αυτή η δραστηριότητα περιλαμβάνει εργασία σε μικρές ομάδες και εκτενή συζήτηση προκειμένου να οδηγήσει στην ανάλυση ζητημάτων που έχουν να κάνουν: <ul style="list-style-type: none"> • Με το μέλλον του Διαδικτύου και το «ψηφιακό χάσμα». • Με τη χρήση του Διαδικτύου για την προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
Σχετιζόμενα δικαιώματα	Όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα.
Σκοποί	<ul style="list-style-type: none"> • Να αυξήσει την πληροφόρηση για τις επιπτώσεις του Διαδικτύου και της πρόσβασης στις πληροφορίες σε παγκόσμιο επίπεδο. • Να αναπτύξει τη φαντασία και τις δεξιότητες κριτικής σκέψης. • Να προαγάγει τη δικαιοσύνη και την αλληλεγγύη στα ζητήματα που άπτονται των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
Υλικά	<ul style="list-style-type: none"> • Αντίγραφα των φυλλαδίων. • Μεγάλα φύλλα χαρτιού και μαρκαδόροι για κάθε ομάδα. • Χώρος για την εργασία σε ολομέλεια και σε μικρές ομάδες.
Προετοιμασία	<ul style="list-style-type: none"> • Κάντε αντίγραφο του φυλλάδιο αριθ. 1, «έξι επιλογές σχετικά με το ποιος είναι ο αντίκτυπος του Διαδικτύου», ένα αντίγραφο ανά δυο συμμετέχοντες/ουσες. • Φωτοτυπήστε τα φυλλάδια 2, 3, 4, 5 και 6 αρκετές φορές ώστε κάθε συμμετέχων/ουσα να έχει από ένα αντίγραφο τους.

Οδηγίες

Αυτή η δραστηριότητα γίνεται σε τρία μέρη: μέρος 1ο, εισαγωγή (10 λεπτά), μέρος 2ο, προβλέψεις για τον αντίκτυπο του Διαδικτύου (60 λεπτά) και μέρος 3ο, πώς το Διαδίκτυο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προωθήσει τα ανθρώπινα δικαιώματα (90 λεπτά).

Μέρος 1. Εισαγωγή (10 λεπτά)

1. Εισάγετε τη δραστηριότητα εξηγώντας ότι θα χρειαστεί η φαντασία και οι δεξιότητες κριτικής σκέψης όλων των μελών της ομάδας. Ο στόχος είναι να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο του Διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών πληροφορικής στη ζωή μας και στα ανθρώπινα δικαιώματα.
2. Ως γρήγορη προθέρμανση και για να υπάρξει κάποια κοινή βάση, αναφέρετε μερικά βασικά στοιχεία για το Διαδίκτυο και ζητήστε έπειτα από τους συμμετέχοντες/ουσες να μιλήσουν σε ζευγάρια για την εμπειρία τους από το Διαδίκτυο, για τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που προκύπτουν από τη χρήση του. Αφιερώστε περίπου δέκα λεπτά γι' αυτό.

ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

MME

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΗ

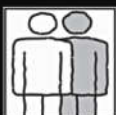
ΓΕΝ. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

ΠΟΛΥΠΛΟΚΟΤΗΤΑ

ΕΠΙΠΕΔΟ 4

ΜΕΓΕΘΟΣ ΟΜΑΔΑΣ

8-50

ΔΙΑΡΚΕΙΑ

180 ΛΕΠΤΑ

Μέρος 2. Πρόβλεψη του αντίκτυπου του Διαδικτύου (60 λεπτά).

1. Μοιράστε τα αντίγραφα του φυλλαδίου 1, «έξι επιλογές για τον αντίκτυπο του Διαδικτύου». Εξηγήστε ότι πρόκειται για ακραίες εκδοχές, τα σενάρια έχουν γραφτεί με αρκετά πολωτικούς όρους.
2. Ζητήστε από κάθε ζευγάρι να υποδείξει ποιο σενάριο θεωρεί ως το πλέον πιθανό να συμβεί και ποιο ως το ελάχιστο πιθανό. Δώστε τους 15 λεπτά για να επιλέξουν.
3. Κάντε ολομέλεια και ζητήστε από τα μέλη της ομάδας να δώσουν ανατροφοδότηση για τις αποφάσεις τους. Προσπαθήστε να συνοψίσετε τις συζητήσεις που έγιναν σχετικά με:
  - Το/τα πλέον πιθανό/ά σενάριο/α.
  - Τη σχετικότητα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στον τομέα της πληροφορικής τεχνολογίας, π.χ., στο δικαίωμα της ελευθερίας της έκφρασης.
  - Το ψηφιακό χάσμα.
4. Ζητήστε από έναν ή δύο συμμετέχοντες/ουσες να σημειώσουν τα βασικά σημεία στον χαρτοπίνακα.

Μέρος 3. Πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί το Διαδίκτυο για να προωθήσει τα ανθρώπινα δικαιώματα (90 λεπτά).

1. Διαιρέστε τους/τις συμμετέχοντες/ουσες σε πέντε ομάδες, Α, Β, Γ, Δ και Ε. Μοιράστε τα φυλλάδια. Κάθε άτομο της ομάδας Α θα πρέπει να έχει ένα αντίγραφο του «Φυλλάδιο για την ομάδα Α, μελλοντικά σενάρια: Απαισιόδοξη Αποψη», κάθε άτομο της ομάδας Β από ένα αντίγραφο του «φυλλαδίου για την ομάδα Β, μελλοντικά σενάρια: Αισιόδοξη άποψη» κ.ο.κ.
2. Αφήστε 20 λεπτά για να διαβάσουν τα φυλλάδια και να ανταλλάξουν γενικά σχόλια.
3. Ζητήστε τους να εξετάσουν τις πληροφορίες που περιέχονται στα φυλλάδιά τους και να τις αντιπαραβάλουν με την κατάληξη των συζητήσεων των σχετικών με τον αντίκτυπο του Διαδικτύου του 1ου μέρους. Θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή σε αυτό το μέρος της δραστηριότητας, δεδομένου ότι παρέχει τις πληροφορίες που θα χρειαστούν στο επόμενο στάδιο.
4. Διαιρέστε τους/τις συμμετέχοντες/ουσες σε καινούριες ομάδες. Θα πρέπει να υπάρχουν πέντε άτομα σε κάθε νέα ομάδα, ένα άτομο που να προέρχεται από την ομάδα Α, ένα από την ομάδα Β, ένα από την ομάδα Γ κ.ο.κ.
5. Ο στόχος κάθε μιας από αυτές τις νέες ομάδες είναι να αποφασίσουν ποια είναι τα τρία σημαντικότερα πλεονεκτήματα ή οι χρήσεις του Διαδικτύου στον τομέα της προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
6. Προτείνετε έναν γύρο ανταλλαγής πληροφοριών, τον οποίο να ξεκινήσουν μέλη των ομάδων Γ, Δ και Ε (δηλαδή εκείνοι/ες που έχουν τις πληροφορίες για το θέμα των ΜΚΟ) και να ολοκληρώσουν μέλη των ομάδων Α και Β. Μετά από αυτόν τον γύρο, οι συμμετέχοντες/ουσες θα είναι σε θέση να προχωρήσουν στη συζήτηση για τους στόχους που μπορούν να επιδιωχθούν μέσω του Διαδικτύου στον τομέα της προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
7. Θα πρέπει, επίσης, να αναθέσετε σ' ένα άτομο να παρουσιάσει τα αποτελέσματα σε έναν χαρτοπίνακα για την τελική ολομέλεια. Αφιερώστε 35 λεπτά σε αυτήν τη φάση.
8. Καλέστε τις ομάδες σε ολομέλεια για να μοιραστούν τα αποτελέσματα της εργασίας τους.

Ανασκόπηση και αξιολόγηση

Αρχίστε με μian αναθεώρηση της δραστηριότητας και του βαθμού συμμετοχής των συμμετεχόντων/ουσών. Κατόπιν προχωρήστε σε μια ανασκόπηση των όσων έμαθαν μέσα από τη δραστηριότητα.

- Πόσα γνωρίζουν οι συμμετέχοντες/ουσες ήδη για το Διαδίκτυο; Πόσο το χρησιμοποιούν; Για ποιες χρήσεις;
- Υπήρξε «ψηφιακό χάσμα» μεταξύ τους; Ποια επίδραση είχε αυτό στη δυνατότητά τους να συμμετέχουν στη δραστηριότητα; Αισθάνθηκαν κάποιοι/ες αποκλεισμένοι/ες επειδή ένιωθαν ανίκανοι/ες να συμβάλουν στις δραστηριότητες;
- Είδαν οι υπόλοιποι/ες αυτή την έλλειψη εμπειρίας από πλευράς ορισμένων ως

- ανασχετικό παράγοντα για την εργασία της ομάδας;
- - Ποια είναι τα πλεονεκτήματα μιας ομάδας, της οποίας τα μέλη έχουν πολύ διαφορετικές εμπειρίες και στάσεις απέναντι σ' ένα ζήτημα;
  - - Τι βρήκαν οι συμμετέχοντες/ουσες περισσότερο ενδιαφέρον από αυτά που έμαθαν για το έργο των ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Υπήρξαν δραστηριότητες που προκάλεσαν έκπληξη;
    - - Τα πλεονεκτήματα του Διαδικτύου στην προώθηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων μπορούν να ξεπεράσουν τα μειονεκτήματά του;
      - - Τι πρέπει να γίνει για να αντιμετωπιστούν τα μειονεκτήματα;

Συμβουλές για τους/τις διευκολυντές/τριες

Αξιολογήστε το επίπεδο της γνώσης των μελών της ομάδας σε σχέση με το Διαδίκτυο πριν από τη δραστηριότητα, έτσι ώστε να μπορείτε να προσαρμόσετε το επίπεδο και τη γενική προσέγγιση.

Στην ανασκόπηση, μια καλή ιδέα είναι να εστιάσετε στα παγκόσμια καθώς επίσης και στα τοπικά ζητήματα που αφορούν στην πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες πληροφορικής και βεβαιωθείτε ότι ακούγεται η φωνή κι εκείνων που στερούνται ή δύσκολα έχουν πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Ο στόχος των ερωτήσεων για το ψηφιακό χάσμα στο εσωτερικό της ομάδας και για τα πλεονεκτήματα του να εργάζεσαι με ανθρώπους με πολύ διαφορετικές εμπειρίες είναι να ενθαρρυνθούν οι συμμετέχοντες/ουσες να εξετάσουν ποικίλα ζητήματα σχετικά με τη λήψη αποφάσεων.

Παραλλαγές

Μπορείτε να διευρύνετε τη δραστηριότητα ώστε να περιλάβετε μια άσκηση επίτευξης συναίνεσης, με τον εξής τρόπο:

1. Στο 1ο μέρος, μετά από το βήμα 4 (τη λήψη απόφασης στο πλαίσιο ζευγαριών), ζητήστε από κάθε ζευγάρι να ενωθεί μ' ένα άλλο ζευγάρι σχηματίζοντας ομάδες των τεσσάρων ατόμων και τα ζευγάρια στις τετράδες να συγκρίνουν τις επιλογές τους και να φτάσουν σε συναίνεση σχετικά με το ποιο σενάριο είναι πιο πιθανό να γίνει πραγματικότητα και ποιο είναι το ελάχιστο πιθανό. Ζητήστε από κάθε τετράδα να προσθέσει μερικές προτάσεις για το είναι πιθανό να συμβεί με μερικά ανθρώπινα δικαιώματα (όπως η ελευθερία της έκφρασης) στο σενάριο που θεωρούν ότι είναι το πλέον πιθανό. Στόχος είναι η ομάδα/οι ομάδες που φτάνουν γρήγορα σε συναίνεση να ενθαρρυνθούν να συνεχίσουν να πλάθουν εικόνες βάσει του επιλεγμένου σεναρίου και να αισθάνονται ότι το σενάριο τους ανήκει, προτού προχωρήσουν στο επόμενο βήμα (5).
2. Ζητήστε τώρα από κάθε τετράδα να ενωθεί με μια άλλη τετράδα και σε ομάδες των οκτώ ατόμων να συγκριθούν οι επιλογές και να επιδιωχθεί η συναίνεση σχετικά με το ποιο σενάριο είναι το πλέον πιθανό και ποιο το ελάχιστο πιθανό. Ζητήστε από κάθε ομάδα να ορίσει έναν/μία εισηγητή/τρια (15 λεπτά) Τώρα συνεχίστε τη δραστηριότητα από το βήμα πέντε, δηλαδή από την έκθεση των πορισμάτων της κάθε ομάδας στην ολομέλεια.
3. Στην ολομέλεια, ζητήστε από τα μέλη της ομάδας να διαβάσουν τις προσθήκες τους επί των ζητημάτων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να εξηγήσουν τους κύριους λόγους για τους οποίους προέβησαν στις συγκεκριμένες επιλογές. Ενθαρρύνετέ τους όλους/ες (και όχι μόνο τους/τις εισηγητές/τριες) να εστιάσουν:
  - στις διαφορές και στις ομοιότητες στις επιλογές που έγιναν από τις διάφορες ομάδες,
  - στους λόγους για τους οποίους έγιναν αυτές οι επιλογές,
  - στα ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε σχέση με το Διαδίκτυο,
  - στις πραγματικές συνέπειες του/των επιλεγμένου/ων σεναρίου/ων.
4. Επίσης, ζητήστε από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες να δώσουν μια εικόνα του τρόπου με τον οποίο λειτούργησαν.
  - Άλλαξαν κάποιοι/ες γνώμη και απόψεις κατά τη διάρκεια των διάφορων διαπραγματεύσεων;
  - Ήταν δυσκολότερη η διαδικασία στις μεγαλύτερες ομάδες;
  - Ποιοί έτειναν να ηγηθούν στη διαδικασία (παραδείγματος χάριν: οι πιο έμπειροι ή οι πιο άπειροι με το Διαδίκτυο);

- Μπορούσαν οι συμμετέχοντες/ουσες να εκφραστούν ελεύθερα, ανεξάρτητα από τον βαθμό εμπειρίας τους στο Διαδίκτυο;

Ημερομηνία κλειδί

17 Μαΐου
Παγκόσμια Ημέρα
Τηλεπικοινωνιών

Προτάσεις για συνέχεια

Ενθαρρύνετε τα μέλη της ομάδας να επισκεφθούν τις ιστοσελίδες (και τις συνδέσεις) που σημειώνονται στα φυλλάδια «Σκιαγραφήσεις ΜΚΟ». Θα μπορούσαν έπειτα να σχεδιάσουν ένα πρόγραμμα, προκειμένου:

- Να χρησιμοποιούν τους διαθέσιμους στο Διαδίκτυο πόρους για να αυξήσουν τη συνειδητοποίηση περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη γειτονιά τους.
- Να βρουν νέους τρόπους για την προώθηση στο Διαδίκτυο των ζητημάτων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Να δημιουργήσουν μία δική τους ιστοσελίδα και να συνδεθούν με άλλες ομάδες νεολαίας.

Εάν οι συμμετέχοντες/ουσες ενδιαφέρονται να επεξεργαστούν ένα συγκεκριμένο παράδειγμα δραστηριότητας από το Διαδίκτυο, που να προωθεί τα ανθρώπινα δικαιώματα, θα μπορούσατε να κάνετε τη δραστηριότητα «Όταν έρθει το αύριο», (σελ. 273). Σε αυτή τη δραστηριότητα, που αφορά το δικαίωμα στη ζωή, χρησιμοποιείται υλικό από μια ιστοσελίδα δημιουργημένη από έναν φυλακισμένο που αντιμετωπίζει την ποινή του θανάτου. Ίσως η ομάδα θελήσει να εξετάσει κατά πόσον ο τρόπος που βλέπουμε τις εικόνες εξαρτάται από τις προηγούμενες εμπειρίες, τις προσδοκίες και τον πολιτισμό μας. Σε αυτή την περίπτωση, θα μπορούσε να γίνει και η δραστηριότητα «Every picture tells a story», από το εκπαιδευτικό υλικό του Συμβουλίου της Ευρώπης all different all equal.

Ιδέες για δράση

Εφαρμόστε κάποια από τις ιδέες που αναπτύσσονται στη δραστηριότητα και στις προτάσεις για τη συνέχεια ή αξιοποιήστε κάποια από τις πολυάριθμες δυνατότητες για ενεργοποίηση που αναφέρονται στις ιστοσελίδες (και στις συνδέσεις) των ΜΚΟ που σκιαγραφούνται στο παρακάτω φυλλάδιο .

Συμπληρωματικές πληροφορίες

Η Έκθεση των Η.Ε. του 2001 για την Παγκόσμια Ανάπτυξη εστιάζει στο ψηφιακό χάσμα και είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση www.undp.org

Φυλλάδια**Έξι επιλογές για τον αντίκτυπο του Διαδικτύου**

1. Ο ΚΟΣΜΟΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ! Μέχρι το 2020, όλοι θα είναι συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο Το Διαδίκτυο θα κάνει τα καταστήματα, τα γραφεία και τα ταξίδια για δουλειές εντελώς περιττά. Αυτή η εξέλιξη θα οδηγήσει στο να εξοικονομηθούν τόσο πολλά χρήματα, ώστε όλα θα είναι δωρεάν! Δε θα γίνονται πια πόλεμοι! Όλοι θα είμαστε ευτυχισμένοι!
2. Ο ΚΟΣΜΟΣ ΘΑ ΕΙΝΑΙ ΧΕΙΡΟΤΕΡΟΣ. Μέχρι το 2020, όλοι στη Δύση θα είναι συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο αλλά τα αυξανόμενα δισεκατομμύρια των εκτός της ανεπτυγμένης καπιταλιστικής κοινωνίας θα ζουν ακόμη μες στη φτώχεια. Η αστάθεια που θα προκύψει, θα προκαλέσει παγκόσμιο πόλεμο και κάποιος ενδέχεται να χρησιμοποιήσει τελικά τη συνταγή για πυρηνικές βόμβες –που θα είναι διαθέσιμη στο Διαδίκτυο. Όλοι θα πεθάνουμε.
3. Ο ΛΑΟΣ ΘΑ ΚΑΤΑΛΑΒΕΙ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ. Μέχρι το 2020, ο όγκος των πληροφοριών στο Διαδίκτυο θα είναι τέτοιος, που ο οποιοσδήποτε κυβερνητικός έλεγχος θα καταστεί αδύνατος. Η αυτοδιαχείριση μικρών κοινοτήτων στο πλαίσιο των “εικονικών χωριών” είναι το μοντέλο κοινωνικής οργάνωσης που θα κυριαρχήσει και όλοι θα είμαστε ελεύθεροι.
4. Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΘΑ ΕΛΕΓΧΕΙ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ. Όπως ο Orwell το είχε προβλέψει στο «1984», μέχρι το 2010 ο βαθμός της επιτήρησης θα έχει γίνει τεράστιος: Ο μεγάλος αδελφός «θα μας προσέχει». Το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, οι τραπέζιοι λογαριασμοί, οι προσωπικές ενασχολήσεις και οι αγορές –όλα θα καταγράφονται και θα υφίστανται

επεξεργασία. Οι υπολογιστές θα διαθέτουν κάμερες που θα μας ελέγχουν όλο το 24ωρο. Ολοκληρωτικά καθεστώτα θα έχουν καταλάβει παντού την εξουσία. Όλοι θα είναι υποταγμένοι.

5. **ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΠΑΡΟΔΙΚΗ ΜΑΝΙΑ.** Μέχρι το 2010, το καινοτόμο στοιχείο του κυβερνοχώρου θα έχει εξασθενήσει. Όλοι θα πηγαίνουν στη δουλειά τους, όπως πήγαιναν πάντα. Δεν χρειάζεται να συζητάμε περαιτέρω για τις νέες τεχνολογίες πληροφορικής, που είναι απλώς ένα ακόμα πεδίο μάχης για την ελευθερία της έκφρασης. Αγνόησε το διαδίκτυο –θα κερδίσεις!
6. **ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ ΗΡΘΕ ΓΙΑ ΝΑ ΜΕΙΝΕΙ.** Μέχρι το 2020, όλοι στον κόσμο θα είναι συνδεδεμένοι στο Διαδίκτυο. Θα κοινωνικοποιούμαστε μέσω της οθόνης, θα πηγαίνουμε διακοπές χωρίς να αφήνουμε το καθιστικό μας και θα συζητάμε με χιλιάδες ανθρώπους που δεν έχουμε ποτέ συναντήσει. Το Διαδίκτυο θα είναι τόσο κυρίαρχο, ώστε θα αποτελεί μονόδρομο για την οικονομική επιβίωση. Η μόνη επιλογή θα είναι η επένδυση σε αυτό και ο επαναπροσανατολισμός ολόκληρης της στρατηγικής μας θα είναι γύρω απ' αυτό.

Πηγή: Προσαρμογή από το "Human Rights and the Internet", των S. Hicks, E. F. Halpin και E. Hoskins (επιμ.), McMillan Press, Λονδίνο, 2000.

Ομάδα Α. Σενάρια για το μέλλον: Απαισιόδοξη άποψη

Neil Postman, «Πέντε ιδέες σχετικά με τις τεχνολογικές αλλαγές»

Πρώτον, για κάθε τεχνολογική αλλαγή καταβάλλουμε και κάποιο τίμημα, και όσο μεγαλύτερη η τεχνολογική αλλαγή, τόσο μεγαλύτερο και το τίμημα.

Δεύτερον, υπάρχουν πάντα νικητές και ηττημένοι, και οι νικητές προσπαθούν πάντα να πείσουν τους ηττημένους ότι είναι και αυτοί νικητές στην πραγματικότητα.

Τρίτον, κάθε σημαντική τεχνολογία φέρει και μια επιστημολογική, πολιτική ή κοινωνική προκατάληψη. Μερικές φορές, αυτή η προκατάληψη αποβαίνει προς όφελός μας. Μερικές φορές όχι. Η τυπογραφία εκμηδένισε την προφορική παράδοση, ο τηλεγράφος τις αποστάσεις, η τηλεόραση έχει γελοιοποιήσει τον λόγο, ο υπολογιστής, ίσως, θα υποβαθμίσει την κοινοτική ζωή, κ.ο.κ.

Τέταρτο, η τεχνολογική αλλαγή δεν είναι σωρευτική, είναι οικολογική, που σημαίνει ότι με τον ερχομό της αλλάζουν τα πάντα. Επομένως, οι μεταβολές αυτής της κλίμακας είναι πάρα πολύ σημαντικές για να αφεθούν εξ ολοκλήρου στα χέρια του Bill Gates.

Και πέμπτον, η τεχνολογία τείνει να πάρει μυθικές διαστάσεις, να γίνεται δηλαδή αντιληπτή ως τμήμα της φυσικής τάξης των πραγμάτων και, επομένως, τείνει περισσότερο να ελέγχει τις ζωές μας από το να τις ωφελεί. (Από ομιλία στο συνέδριο "The New Technologies and the Human Person: Communicating the Faith in the New Millennium", Ντένβερ, Κολοράντο, 27 Μαρτίου 1998, [www.newtech.org/\\$!*address10-en.htm](http://www.newtech.org/$!*address10-en.htm))

Ομάδα Β. Σενάρια για το μέλλον: Αισιόδοξη άποψη

Sean Kidney, "Το Διαδίκτυο ως διευκολυντής της δραστηριότητας του πολίτη"

Για όσους ανθρώπους έχουν ένα ενδιαφέρον για το διαδίκτυο, νομίζω ότι το σενάριο είναι αισιόδοξο. Σε κάθε περίπτωση αναταραχής και αλλαγής το internet δημιουργεί ευκαιρίες αλλά και προκαλεί απώλειες. Θα δούμε, κατά συνέπεια, κάποιες απώλειες στον τομέα του εντύπου. Νομίζω ότι αυτό είναι μια επανάσταση, που αφήνει μεγάλα περιθώρια στα άτομα να την επηρεάσουν, γιατί ακριβώς υπάρχει περιθώριο για τους ανθρώπους να έχουν λόγο –αλλά και να ενημερώνονται. Ειδήσεις συνήθως στις επαναστάσεις δεν μεταδίδονται αλλά σ' αυτή την περίπτωση αυτό δεν ισχύει.

Μια από τις ελπίδες που τρέφω για το Διαδίκτυο είναι ότι θα γίνει βοηθητικό μέσο της δραστηριότητας των πολιτών και ότι θα φέρει ένα νέο είδος δημοκρατίας. Σκέφτομαι ότι αυτό είναι αρκετά σημαντικό, εφόσον δεν βαθαίνουμε το κοινωνικό χάσμα, ειδικά στα επόμενα 10 χρόνια, καθώς η επανάσταση φτάνει σιγά σιγά και στον υπόλοιπο κόσμο. Πρέπει να εργαστούμε μαζί, όχι μόνο σε εθνικό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο, προκειμένου να διαμορφώσουμε το μέλλον αυτής της ιδιαίτερης επανάστασης.

Αν κανείς γνωρίζει ανάγνωση, το επόμενο εμπόδιο για τη γνώση είναι η περιορισμένη πρόσβαση στις πληροφορίες, πρόσβαση στο υλικό της ανάγνωσης, όπως μια βιβλιοθήκη. Σκεφτείτε πόσο επαναστατικές υπήρξαν οι κοινοτικές βιβλιοθήκες για τον πολιτισμό μας. Η υπόσχεση του Διαδικτύου, φυσικά, είναι αυτή μιας παγκόσμιας βιβλιοθήκης.

(Από μια συζήτηση στη NSW Society of Editors, 6 Απριλίου 1999, <http://online.socialchange.net.au>)

Ομάδα Γ: Σκιαγράφηση ΜΚΟ: Η Διεθνής Αμνηστία (www.amnesty.org)

Η Διεθνής Αμνηστία, που ιδρύθηκε το 1961, ξεκίνησε τη δράση της θέτοντας τα αιτήματα της απελευθέρωσης όλων των κρατουμένων συνείδησης, της δίκαιης και γρήγορης δίκης για τους πολιτικούς κρατουμένους, της κατάργησης της ποινής του θανάτου, των βασανιστηρίων και της κακομεταχείρισης των φυλακισμένων, της παύσης των πολιτικών δολοφονιών και «εξαφανίσεων», τασσόμενη ενάντια στις καταπατήσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων από τις κυβερνήσεις αλλά και από τις αντιπολιτευόμενες παρατάξεις. Η Διεθνής Αμνηστία έχει εκατομμύρια μέλη και υποστηρικτές σε 162 χώρες και περιοχές. Οι δραστηριότητές της περιλαμβάνουν διαδηλώσεις, συγγραφή επιστολών διαμαρτυρίας, προγράμματα εκπαίδευσης, ως και συναυλίες συλλογής χρημάτων και εκτείνονται από μεμονωμένες εκκλήσεις για κάποια ιδιαίτερη περίπτωση, ως παγκόσμιες εκστρατείες για ένα ζήτημα.

Η Διεθνής Αμνηστία είναι ανεξάρτητη από οποιαδήποτε κυβέρνηση, πολιτική πεποίθηση ή θρησκεία. Η Διεθνής Αμνηστία χρηματοδοτείται κατά ένα μεγάλο μέρος από τις συνδρομές και τις δωρεές των μελών της παγκοσμίως. Ο ιστοχώρος της προσφέρει ένα εγχειρίδιο για τον τρόπο οργάνωσης μιας εκστρατείας, ένα δικονομικό εγχειρίδιο, καθώς και ενημέρωση για το πώς μπορεί κανείς να συμμετάσχει στις εκστρατείες της, μια λίστα διευθύνσεων που επιτρέπει, αν κάποιος/α εγγραφεί, να λαμβάνει τις επείγουσες εκκλήσεις στο κινητό τηλέφωνό του/της (με μήνυμα SMS) και να στέλνει κάρτες υπέρ της κατάργησης των βασανιστηρίων.

Παραδείγματα του έργου της Διεθνούς Αμνηστίας.

Μετά από κάποια λάθη και τη συνεπακόλουθη κακή δημοσιότητα, προς το τέλος της δεκαετίας του '60, η Διεθνής Αμνηστία θέσπισε τον κανόνα ότι όσοι εργάζονται στην οργάνωση, εργάζονται σε υποθέσεις μόνον έξω από τις χώρες τους. Εθελοντές διεκπεραιώνουν ακόμα το μεγαλύτερο μέρος της εργασίας της Διεθνούς Αμνηστίας. Γράφουν επιστολές στις κυβερνήσεις που παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα όσων εκφράζουν αντίθετες απόψεις, είτε φυλακίζοντάς τους, είτε παρενοχλώντας τους, απειλώντας τους, κακοποιώντας τους, βασανίζοντάς τους, «εξαφανίζοντάς τους», είτε δολοφονώντας τους. Αναρτούν πίνακες σε δημόσιες εκδηλώσεις, που περιέχουν πληροφορίες σχετικά με κρατούμενους για λόγους συνείδησης και, γενικότερα, πληροφορίες για ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Οργανώνουν διαδηλώσεις, γράφουν δελτία τύπου, συλλέγουν υπογραφές στις εκκλησίες, στις συναγωγές ή στα μουσουλμανικά τεμένη και, γενικά, χρησιμοποιούν την ευφυΐα τους και τη φαντασία τους με σχεδόν απεριόριστους τρόπους.

Η Διεθνής Αμνηστία δεν διεκδικεί επαίνους για την απελευθέρωση των φυλακισμένων. Οι απελευθερώσεις αυτές είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων, από τους οποίους πολλές φορές οι πιο σημαντικοί είναι οι ενέργειες (που αναλαμβάνονται συχνά με ιδιαίτερο κίνδυνο) των οικογενειών και των φίλων των κρατουμένων. Εντούτοις, πολλοί άνθρωποι που αφέθηκαν ελεύθεροι, έχουν δηλώσει ότι η δημοσιότητα και οι επιστολές της Διεθνούς Αμνηστίας στάθηκαν πολύ σημαντικές.

Το 1977 στη Διεθνή Αμνηστία απονεμήθηκε το βραβείο Νόμπελ Ειρήνης για το έργο της. Η καμπάνια «Get up Sign up» στην επέτειο των 50 χρόνων της Οικουμενικής διακήρυξης των ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ συγκέντρωσε 13 εκατομμύρια υπογραφές υπέρ της διακήρυξης. Το 2001, ο ιστοχώρος AI Stoptorture κέρδισε το Revolution Award 2001 για την «καλύτερη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου». (www.stoptorture.org).

Ομάδα Δ: Σκιαγράφηση ΜΚΟ: Η Derechos Human Rights (www.derechos.org)

Η οργάνωση Derechos Human Rights ιδρύθηκε το 1995 και έγινε πιθανά η πρώτη, βασισμένη στο Διαδίκτυο, οργάνωση ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μαζί με την Equipo Nizkor, την αδελφή οργάνωσή της στην Ισπανία, η Derechos ξεκίνησε έχοντας σαφή συνείδηση ότι το Διαδίκτυο έχει τη δυνατότητα να αποτελέσει ένα πολύ αποδοτικό εργαλείο στη μάχη εναντίον των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων παγκοσμίως και να επιτρέψει στις οργανώσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων να μιλήσουν στον κόσμο με τη φωνή τους. Η Derechos εργάζεται με οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λατινική Αμερική και αλλού στον κόσμο προκειμένου να διαδίδει εξακριβωμένες και χρονικά άμεσες πληροφορίες για την κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις χώρες τους, καθώς και για να συντονίζει την παροχή βοήθειας. Η οργάνωση διαχειρίζεται, επίσης, διάφορες λίστες αποδεκτών ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, εκδίδει ένα διαδικτυακό περιοδικό ανθρωπίνων δικαιωμάτων και εργάζεται για τη διατήρηση της μνήμης και της δικαιοσύνης για τους αγνοουμένους. Ο ιστοχώρος της προσφέρει έναν περιεκτικό κατάλογο συνδέσεων προς άλλες οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Ένα παράδειγμα από το έργο της Derechos

Το 1998, ο 21χρονος Javier Vildoza διάβασε τα ακόλουθα στον ιστοχώρο της Derechos: «Vildoza, Jorge, γνωστός και ως «Gaston», ανιπλοίαρχος, υπαρχηγός GT332 (...) σήμερα πρόσφυγας, ζει στην Αγγλία. Ενδέχεται να πήρε τον γιο της Cecilia Vinas, που γεννήθηκε στα μέσα Σεπτεμβρίου του 1977». Ο Javier διαπίστωσε ότι το άτομο που νόμιζε πατέρα του ήταν πιθανά ένας περιβόητος στρατιωτικός, ο οποίος είχε εμπλακεί σε διάφορες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ότι είχε αρπάξει ένα παιδί γεννημένο την ίδια περίοδο με τον ίδιο, στη Σχολή Μηχανικού του Ναυτικού, που υπήρξε περιβόητο στρατόπεδο συγκέντρωσης κατά τη διάρκεια της αργεντινής δικτατορίας. Ήταν γιος της Cecilia Vinas και του Hugo Reinaldo Penino αλλά είχε απαχθεί από τον Jorge Vildoza, ο οποίος κατηγορήθηκε αργότερα για πάνω από 60 περιπτώσεις βασανιστηρίων και δολοφονιών. Του είχε δοθεί το όνομα Javier Gonzalo Vildoza Grimaldo και ο Vildoza και η σύζυγός του τον είχαν μεγαλώσει ως παιδί τους χωρίς ποτέ να μάθει την αλήθεια για τις ρίζες του.

Μέσα από την ιστοσελίδα των Derechos και του Project Disappeared, ο Javier ανακάλυψε ότι οι φυσικοί γονείς του είναι ακόμα στον κατάλογο των αγνοουμένων και ότι οι φυσικοί παππούδες και γιαγιάδες του τον έψαχναν για περισσότερο από 20 χρόνια. Το 1998, ήταν αυτός που τους βρήκε. Η συνειδητοποίηση του ποιος ήταν πραγματικά και του τι είχε κάνει ο πατέρας του, τον έκαναν να απευθυνθεί σ' ένα διαρκές ανακριτικό δικαστήριο στην Αργεντινή και να ζητήσει εξέταση DNA. Τα αποτελέσματα ήταν ξεκάθαρα: Ήταν γιος της Cecilia Vinas και του Hugo Reinaldo Penino. Έχει επανασυνδεθεί από τότε με τους φυσικούς παππούδες και γιαγιάδες του. Η ιστορία του Javier δείχνει πώς ο ακτιβισμός μέσω του Διαδικτύου μπορεί να φέρει αποτελέσματα που ξεπερνούν μακράν τις προσδοκίες. Η αρχική σύλληψη του Project Disappeared ήταν να τιμήσει τη μνήμη των αγνοουμένων και να καταγγείλει τους υπευθύνους για τις εξαφανίσεις στη Λατινική Αμερική και στον κόσμο. Δεν περίμενε κανείς ότι ο ιστοχώρος θα βοηθούσε ένα από τα παιδιά των αγνοουμένων να μάθει την αλήθεια για τον εαυτό του.

(Προσαρμογή από το *“Doing Human Rights Online: the Derechos’ Cyberbirth”*, Michael Katz-Lacabe και Margarita Lacabe, στο *“Human Rights and the Internet”*, S.Hicks, E. F. Halpin & E. Hoskins (επιμ.), McMillan Press, Λονδίνο, 2000).

Ομάδα Ε: Σκιαγράφηση ΜΚΟ: Human Rights Watch (www.hrw.org)

Η Human Rights Watch (Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) είναι μια ανεξάρτητη, μη κυβερνητική οργάνωση, που στηρίζεται στις εισφορές ιδιωτών και ιδρυμάτων παγκοσμίως. Η οργάνωση ιδρύθηκε το 1978 ως Helsinki Watch (σήμερα Human Rights Watch/Helsinki), ως ανταπόκριση στην έκκληση για υποστήριξη που απηύθυναν τοπικές ομάδες στη Μόσχα, τη Βαρσοβία και την Πράγα, οι οποίες είχαν συσταθεί για να ελέγξουν τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων των συμφωνιών - ορόσημο του Ελσίνκι. Δεν δέχεται χρηματοδότηση από κράτη, ούτε άμεσα ούτε έμμεσα. Η Human Rights Watch εργάζεται στην κατεύθυνση της εξάλειψης ενός ευρέος φάσματος παραβιάσεων, μεταξύ άλλων, των συνοπτικών εκτελέσεων, των βασανιστηρίων, της αυθαίρετης κράτησης, των περιορισμών στην ελευθερία της έκφρασης, στον συνδικαλισμό, στο συνεταιρίζεσθαι και στη θρησκευτική έκφραση, των δικονομικών παραβιάσεων και των διακρίσεων για φυλετικούς, εθνικούς, θρησκευτικούς και λόγους φύλου.

Η Human Rights Watch κοινοποιεί πληροφορίες για καταχρήσεις προκειμένου να εκθέσει τις κυβερνήσεις ενώπιον των πολιτών τους και της διεθνούς κοινότητας. Η Human Rights Watch πιέζει, επίσης, για την άρση της στρατιωτικής, οικονομικής και διπλωματικής στήριξης προς κυβερνήσεις που καταπατούν τακτικά τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Τρία παραδείγματα από το έργο της Human Rights Watch:

Το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ): Η Human Rights Watch βρέθηκε στην πρώτη γραμμή των προσπαθειών να δημιουργηθεί το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο, ένα μόνιμο δικαστήριο που θα εκδικάζει τις σοβαρότερες περιπτώσεις παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανεξάρτητα από τον τόπο τέλεσής τους. Ως αποτέλεσμα της δημόσιας πίεσης και των προσπαθειών συνεργασίας με κυβερνήσεις και ΜΚΟ σε όλο τον κόσμο, 114 κυβερνήσεις έχουν συμφωνήσει με τη Συνθήκη για την ίδρυση του ΔΠΔ και 21 το έχουν επικυρώσει.

Τσετσενία: Η Human Rights Watch ήταν η μόνη διεθνής οργάνωση ανθρωπίνων δικαιωμάτων που είχε διαρκή παρουσία στα σύνορα της Ρωσίας με την Τσετσενία καθ' όλη τη διάρκεια της ρωσικής επίθεσης παρέχοντας πληροφορίες που οδήγησαν την Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα να εγκρίνει ένα ψήφισμα καταδίκης της συμπεριφοράς της

Ρωσίας στην Τσετσενία. Το ψήφισμα υπήρξε η πρώτη περίπτωση καταδίκης από την Επιτροπή ενός από τα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας του Ο.Η.Ε.

Κόσοβο: Η Human Rights Watch υλοποίησε μια σημαντική έρευνα στο Κόσοβο, πολύ πριν από τους βομβαρδισμούς του ΝΑΤΟ. Η πρώτη έκθεση σχετικά με Κόσοβο δημοσιεύθηκε ως βιβλίο το 1990 και η οργάνωση παρακολούθησε τις εξελίξεις καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του '90. Οι επιτόπιες έρευνες για τις σφαγές στα τέλη του 1998 και στις αρχές του 1999 έγιναν πρωτοσέλιδα σε όλο τον κόσμο.